

# הפורתח בכל יום..

הניוז היומי של דרשו.

*Dirshu*  
דרשו ד' ועוזו  
קרן עולמית לחינוך  
ועידוד לימוד התורה

יום ראשון ט' אב תשפ"א | דף היומי בבלי: סוכה יא | דף הכולל: שקלים כא.  
דף היומי בהלכה: מסימן תרכ"ו אמצע סעיף ג' בהגה "ואפילו ביום טוב" עד סימן תרכ"ז סעיף ג'.  
מוסר: שם עולם - ועתה מדבר אודות הסיבה' עד סוף חלק שני'.  
קנין חכמה הלימוד השבועי: פרק יא 'הקנאה גם היא' עד פרק יג 'אמנם על כל פנים'



## להצטרפות לקבלת הפותח בכל יום במייל: [dirshu@dirshu.co.il](mailto:dirshu@dirshu.co.il)

מרתק: כמה ברכות נברך בעת קבלת פני משיח צדקנו? | ריקוד הבקבוקים השבורים – סיפור מדהים על מסירות נפש אמיתית | האם מותר לרקוד היום בקידוש לבנה? | כך ניצח בעל האכסניה מאוהעל את סוחר היין מבראדיטשוב | מדוע ברח הרבי מזוטשקע מבית החולים? | 2191

על דא ועל הא

**הזויכוח בין סוחר היין מבראדיטשוב לבעל האכסניה,  
נמשך ונמשך, עד שסוחר היין תקע כף והבטיח,  
שאם יתעורר מדרשת ה'ישמח משה' ויבוא לידי  
בכי ותשובה - יתן למארחו 20 חביות יין...**



עיר ציון תמלא: עובדות ואמרות מגדולי הדורות על הכמיהה והכיסופין לגאולה השלמה

### קינות עם שטריימל?!

סיפר הגה"צ רבי דוד מאיר ווייס זצ"ל (מתוך הספר החדש "מדור לדור" - מערכת סיגעט- סאטמאר): שמעתי מכ"ק מרן אדמו"ר בעל שפע חיים מצאנו זצוק"ל על זקנו הקדוש בעל ישמח משה זיע"א, שכידוע היה מקונן גדול על החורבן, והיה דרכו לילך גם בימות החול בשטריימל, חוץ מימי 'בין המצרים' שאז היה חובש המגבעת. לאחר שנים כבר נשאר עם השטריימל גם בימי 'בין המצרים' עד ראש חודש אב, וכעבור זמן הורידו רק בשבוע שחל בו תשעה באב, ובשנותיו האחרונות הלך עם השטריימל גם אז, חוץ מתשעה באב בעצמו - ואמר: 'אילו לא נתביישתי הייתי הולך גם באמירת ה'קינות' עם השטריימל' [מעוצם אמונתו ובטחונו ש'הנה זה בא!]. והיינו שמפני גודל קינותיו, גילו לו מן השמים לראות בבנינה כבר כעת. ובכך פירש נכדו הגה"ק בעל ייטב לב בספרו 'ייטב פנים' מה שאמרו ז"ל (תענית ל א): 'כל המתאבל על ירושלים זוכה ורואה בשמחתה' - 'רואה' בלשון הווה, היינו שהצדיקים כבר זוכים ורואים עכשיו בגאולה".

### הרה"ג רבי שמואל צבי גנץ שליט"א

דברים מבהילים הביא בעל השל"ה הק' (במסכת שבועות), ממה שנאמר ל'בית יוסף' בחזיון בליל שבועות: "...אשר זה כמה שנים נפלה עטרת ראשי ואין מנחם לי, ואני מושלכת בעפר חובקת אשפתות... ואילו הייתם יודעים אחד מאלף אלפי אלפים ורוב ריבי רבבות מהצער אני שרוייה בו - לא היתה נכנסת שמחה בלבבכם ולא שחוק בפיהם, בזוכרכם כי בסיבתכם אני מושלכת בעפר".

### היכן הנר של המשיח?

על הרבי הקדוש בעל 'בית אהרן' מקרלין זי"ע, מסופר, שהיה שואל לכל אדם בלשון הפסוק: "ערכת נר למשיח?" שלעתיד ישאל המשיח לכל אחד היכן הוא הנר שהדליק בשבילו. ואף שאין בכוח נר אחד להאיר את החושך שבו אנו שרויים, חשיכה כפולה ומכופלת, אבל בהצטרפות ההארה של כלל ישראל, כל פרט לעצמו, יואר כל העולם באור גדול "והלכו מלכים לאורך".

## החלה של 'שבת חזון'

חודרת קרביים ולב ויורדת חדרי בטן, וכל השומעים - תרדנה עיניהם דמעה ועפעפיהם יזלו מים בבכי של תשובה וחרטה מקירות לבב, עד שאין לך אדם אחד בכל בית המדרש כולו שלא יבכה ויהרהר בתשובה שלימה בשעת הדרשה.

אמנם האיש מבארדיטשוב לא האמין לדברי רעהו, ואמר לו: אולי אתם, בני אויהעל, אשר לא שמעתם מימיכם את דרשת רבינו מבארדיטשוב, יכולים אתם להתעורר מדרשת רבכם דהכא, אבל כגון אני ושאר בני עירי הזוכים לשמוע את דרשת רבינו מבארדיטשוב בכל שנה בקול חוצב להבות אש כאחד משרפי מעלה, בוודאי לא אוכל להתרגש ולהתעורר כדבעי מדרשת הרב דפה. וכך הרבו להתווכח ביניהם על הדבר, עד שהאיש הסוחר מבארדיטשוב תקע כף והבטיח שאם יתעורר מדרשת הרב בעל ה"ישמח משה" ויבוא לידי בכי ותשובה, אזי יתן לבעל האכסניה עשרים חביות יין.

והנה ביום ראש השנה לפני תקיעת שופר, עלה הרה"ק בעל הישמח משה על הבימה והחל לומר את דרשתו בדברי כיבושין, והשמיע את דברות קדשו מלהבות אש, ולא עבר זמן רב עד שנשמע קול בכי מקרב הקהל המתעוררים מדבריו הנפלאים. אמנם גם כאשר כל הקהל היו כבר נשטפים בדמעותיהם מרוב ההתעוררות, עדיין היה האיש מבארדיטשוב ניצב על עומדו ועיניו חרבות, וכבר סבר בדעתו כי יצא וידו על העליונה.

כאשר הגיע הרה"ק ה'ישמח משה' לסיום הדרשה, נשא את משלו ואמר: הנה עתה ביום הדין, יושב הקב"ה על כסא מלכותו לשפוט תבל בצדק ולאומים במישרים, וכל שרי האומות נכנסים לפניו לדין, וכא"ו נידון על המשך מלכותו ועל גורל אומתו - מה יעלה בחלקם בשנה ההיא. וכל אחד מן השרים בא ובקשתו בפיו. זה מבקש על הצלחת צבאו וזה מבקש על פרנסת אנשי מדינתו וכיו"ב, ולבסוף יוצאים כולם מלפני המלך המשפט כשטרותיהם בראשיהם כי ניתנה ארכה למלכותם וגם משאלות ליבם נתמלאו פחות או יותר, זה בכה וזה בכה.

ואז מגיע ובא משיח בן דוד כאיש עני ואביון לבוש קרעים ואפר על ראשו, וכמאמר הכתוב (ישעיה נג, ב) "לא תואר לו ולא הדר וגו' נבזה וחדל אישים, איש מכאובות וידוע חולי וגו' והוא מחולל מפשעינו מדוכא מעוותנינו". וכל שרי האומות - בראותם אותו בכך ממלאים שחוק פיהם למראהו שחוקו על משבתו.

ואז הוא פוצה את פיו לפני ק-ל רם ונישא ומבקש רק בקשה אחת ותו לא, כמ"ש (תהלים כז): "אחת שאלתי מאת ה' אותה אבקש, שבת בבית ה' כל ימי חיי לחזות בנועם ה' ולבקר בהיכלו". כי כל חפצו ומאווייו אינם אלא לאוקמא שכינתא מעפרא ושיוכל כבר להתגלות אל ישראל עם קדוש בגאולה השלימה ובבנין בית הבחירה. אבל הקב"ה משיבו כי גם השנה עדיין לא בא המועד ועוד לא עת לחננה.

ואז נושא משיח בן דוד את קולו בבכי מר ומתפלש באפר, וכל הפמליא של מעלה נושאים את קולם ובוכים עמו בכי תמרורים, ואף הקב"ה כביכול בעצמו בוכה יחד עמם ואומר: מה אעשה,

וכך מסופר על הרבי הקדוש רבי פנחס מקאריץ זכותו יגן עלינו [מובא ב'אמרי פנחס' קאריץ, בקונט' 'ליקוטי אמרי פנחס' בח"ב עמ' מד]: "הרב דמחננו סיפר ממוהר"ר פנחס מקאריץ ז"ל, שבימים בין י"ז בתמוז לתשעה באב היה נשפל [נהיה נמוך קומה], וגם השעונים שבבית היו נעמדים מלכת, וגם החלה של שבת חזון מעולם לא היתה מצלחת. ומזה נראה עד כמה היה דואג על חורבן בית המקדש".

## הסוחר שהפסיד בוויכוח

עובדה זו היה כ"ק מרן אדמו"ר ה"דבר חיים" מנדבורנה זצוקללה"ה רגיל לספר בימי הבכייה על חורבן המקדש, ובהיותו מספר זאת היה גונח מעומק ליבו ומוריד דמעות כמים לעורר את ישראל על צער השכינה וגלות ישראל. [סיפור זה הובא גם בספר "בסוד קדושים" היו"ל ע"י מכון 'דבר חיים']:

בימי הרה"ק רבי לוי יצחק מבארדיטשוב זיע"א, היה יהודי אחד מבני עירו אשר עסק במסחר היין, והיות שבערי מדינת רוסיה היה מחסור בגידול ענבים, היתה דרכם של סוחריו היין לנסוע בתקופת זמן הבציר למחוזות מדינת אונגריין כדי לקנות ענבים משובחים ולדרוך אותם בגת לעשיית יין.

שנה אחת בבואו לאונגריין קבע את אכסנייתו בעיר אויהעל, מקום מושב הרה"ק הנודע בעל ה"ישמח משה" זיע"א, ובאותה שנה, מחמת טרדות שונות נתעכב שם עד שבת סליחות, והבין כי לא יוכל עוד לחזור לביתו לפני ראש השנה, ובעל כורחו יצטרך להישאר לראש השנה באויהעל.

בליל שבת קודש, בהיותו סמוך על שולחנו של היהודי אשר הכניסו לביתו בכל אותה תקופה, הרהר ביגון על שלא יזכה להיות בראש השנה אצל מורו ורבו הרה"ק מבארדיטשוב, ובאמצע התאנח במר ליבו. כשראה זאת בעל הבית שאלו לפשר הדבר שבגיניו הוא מצטער כל כך, אך הלה סירב לומר לו. ביום השבת, כשחזר על עצמו הדבר, הפציר בעה"ב בפניו שיאמר לו מה שמעיק עליו.

ענהו היהודי ואמר, כי בהעלותו על לוח ליבו את זכר המעמד הגדול והנורא שיש בעירם בכל שנה בראש השנה במחיצת רבם הרה"ק מבארדיטשוב, וההתעוררות העצומה והנפלאה השורה בכל, ובפרט בעת הדרשה הנפלאה שהרה"ק נוהג לומר לפני התקיעות, אשר אז כל הקהל למגדול ועד קטן שופכים כמים ליבם ונותנים את קולם בבכי של חרטה ותשובה שלמה ומטהרים את נפשם לפני אביהם שבשמים, ואפילו אם לב אבן הוא נימוח - הנה על זה דווה ליבו וחמרמרו מעיו כי לא יזכה בהאי שתא ליטול חלק בכל אלו.

השיב לו בעל האכסניה ואמר: אי משום הא אין לך על מה לדאוג ועל מה להתאונן, כי ברוך ה' אשר לא השבית לנו גואל, וקדוש ישראל שורה בתוכנו הלא הוא רבינו הגאון והקדוש אב"ד דפה, אשר גם הוא כוחו בפיו בכל אלה, ודרשתו שלפני התקיעות

אבל עדיין לא בא מועד.

כאן נשא הרה"ק ה"ישמח משה" את קולו בבכי גדול ונורא והגביה את עיניו לשמים וקרא מנהמת לבו: "אוי רבונו של עולם, עד מתי? עד מתי?!"

שוב לא יכול אותו האיש מבארדיטשוב להתאפק, וישא גם הוא את קולו ויבך בכי רב ביחד עם כל הקהל.

(מתוך שיחות לבחורי חבורות 'באר יעקב' בהיכל בית המדרש 'נדבורנה' בעיה"ת אלעד)

### בעניינא דיומא - תשעה באב

## מה מכריזים בבית הכנסת במוצאי הצום? מהו נוסח ההבדלה? האם מותר לרקוד בקידוש לבנה? ומתי מסתיימים מנהגי האבילות



### דינים השייכים למוצאי תשעה באב | הרה"ג רבי יצחק יעקב פוקס שליט"א

משום ברוב עם הדרת מלך (א"ר תר"ו, ט). מנהג בעלזא - שאין מקדשים את הלבנה אלא למחרת בליל יא.

סיום התענית - 8:14, צאת הכוכבים לחומרא - 8:25. יש להכריז בבית הכנסת שהציבור לא ישכחו להבדיל קודם אכילה ושתייה - מקור חיים תקנ"ו. יש נוטלים ידיים כהוגן.

### סיום מנהגי האבילות

בני ספרד - מותרים מיד בכל, פרט לברכת שהחיינו ומוזיקה, שממתינים עד חצות עשירי. ובשר ויין - אסורים לבני ספרד כל יום עשירי.

מבדילים על הכוס בלא הקדמת הפסוקים, בברכת "הגפן" וברכת "המבדיל" בלבד (אין מברכים על בשמים לא במוצ"ש ולא הערב). והמבדיל שותה בעצמו.

לבני אשכנז - מותר הכול רק מחצות יום עשירי (12:44) כולל בשר ויין.

קידוש לבנה: יש שכתב, שירחץ ידיו ופניו קודם קידוש הלבנה (החיד"א במורה באצבע, רל"ט). ויש לקדשה במנעלים רגלים (מ"ב תכ"ו, יא). ומותר לרקוד ולשיר כנהוג (תשובות והנהגות להגר"מ שטרנבוך שליט"א, א, ר"ו).

בני אשכנז הנוסעים בבוקר עשירי באב מביתם לחו"ל או לחופשה ואינם יכולים לקחת עימם כביסה מלוכלכת, רשאים לכבסה אחרי הצום בצנעה, כשאין אפשרות אחרת (הגר"מ גרוס שליט"א).

במקום שהציבור מקדשה מיד אחרי התפילה ואין מנין מאוחר יותר לקדשה - יכול לקדשה אף בלא הבדלה וטעימה ונעילה,

### הסיפור היומי

יום אחד החל אבא במנהג חדש ומוזר: איסוף בקבוקי זכוכית. חוק המיחזור לא היה קיים אז, ופליאתנו היתה עצומה. אך אבא לא הסכים להסביר את פשר מעשיו. חצר ביתנו התמלאה בשקים עמוסי בקבוקים, והערימה גבהה מיום ליום...



### ריקוד הבקבוקים השבורים - סיפור מדהים על מסירות נפש אמיתית שהניבה תוצאות

אמיתית לשם שמים, אזי גם אם תהיה זו פעולה חסרת היגיון לכאורה, היא תמלא את מטרתה, תישא פירות ותניב תוצאות.

הסיפור שלפנינו, שאירע לפני עשרות שנים, סופר על ידי בנו של בעל המעשה ומובא כאן בשינוי פרטים מזהים. נקדים ונכתוב כי אופן הפעולה בו נקט נשוא הסיפור אינו הגישה המקובלת בימינו, והסיפור לא מובא כאן כדי ללמד כיצד לנהוג בפועל, אלא כדי לתאר, להמחיש ולהאדיר את תמימותו הטהורה של בעל המעשה ומסירות נפשו למען כבוד שמים, אשר מהם בוודאי יש ללמוד, וגם להיווכח כי שאדם עושה את מעשיו מתוך כוונה

העלייה ארצה מעירק התבררה כאכזבה גדולה! בעוד אנו מצפים וחולמים, בתמימות רבה, על ארץ של אנשי תורה והלכה, טפחה המציאות על פנינו... אבא ואמא נאלצו להיאבק על נפשנו

מדי יום מהשפעת הרחוב. במסירות רבה הוליכו אותנו מדי יום לתלמודי תורה ומוסדות לימוד על טהרת הקודש, המרוחקים מאזור מגורינו, אך לאחינו הגדול שמעון בן הארבע עשרה - לא מצאו מסגרת מתאימה. לא היתה באזור ישיבה.

בתמימותם הרבה לא ידעו שקיימות בארץ ישראל ערים גדולות וחשובות בהם יש ישיבות ומוסדות לימוד מתאימים, וכך מחוסר ברירה ובלחץ פקידי השלטון, נשלח שמעון, בינתיים, עד שתמצא מסגרת אחרת - לתיכון. לאבא ואמא הובטח שמלמדים בתיכון לימודי קודש... והם? האמינו!

כשגילו ש'לימודי הקודש' היחידים באותו תיכון הסתכמו בשיעור שבועי קצר בתנ"ך - היה כבר מאוחר... שמעון השתלב בחברה ולא הסכים לעזוב. בדאגה רבה עקבו אחר בנם הבכור המאבד את צורת הנער היהודי, ואפילו הכיפה שלראשו - הלכה והתקטנה בינות לרעמת השער, וכשהגייס לצבא - ירדה מראשו באופן קבוע...

זקנו של אבא הלבין מצער, ואמא הרטיבה את ספר התהילים בדמעותיה. לשבחו של שמעון יאמר שתמיד השתדל לכבד את הוריו, ומעולם לא חילל שבת לידם. אך ידענו גם ידענו שזה מכבר הוא פרק כל עול...

שנים עברו, ובאחד הימים הגיע שמעון לביקור בביתנו, ובהתרגשות רבה סיפר על אירוסיו עם בת קיבוץ השומר הצעיר. החתונה תערך באולם חתונות בקיבוץ בעוד חודשיים. לשמעון היה ברור שהוריו, אחיו ואחיותיו ישתתפו בשמחתו!

אך אבא, במקום לברך את בנו בברכת "מזל טוב", שאל בקול רועד: "החתונה תהיה בהפרדה, עם מחיצה כשרה?" שמעון נבוך, והסביר שהדבר אינו תלוי בו, ומשפחת הכלה הם אחראים על הכנת החתונה... אבא היה נחרץ: "יש הפרדה - נבוא לחתונה! אין הפרדה - לא נשתתף בחתונה!"

שמעון הבטיח שיבדוק את העניין מול הכלה, ויחזור אלינו עם תשובה. טלפון לא היה לכל אחד באותם ימים, וכך בא שמעון לאחר כשבוע - רק כדי להודיע שדיבר עם הכלה, והיא ומשפחתה מתנגדים בכל תוקף להפרדה בחתונה. אבא ואמא פרצו בבכי. ושמעון ניסה לשכנע שלכל הפחות בחופה ישתתפו. אולם אבא היה חזק מאד: אף אחד ממשפחתנו לא יטמא את נפשו להשתתף בחתונה שכזו!

שמעון עזב את הבית בטריקת דלת... בבית השתררה אווירה קשה!

ימים חלפו, והנה התוודענו למנהג חדש ומוזר של אבא: איסוף בקבוקי וצנצנות זכוכית... חוק המיחזור שקיים היום - בו מקבלים תמורה על בקבוקים ריקים - לא היה קיים באותה תקופה... ואנו התפללנו מאד - "מה יש לאבא מאיסוף כלי זכוכית לא שימושיים?" אך אבא מילא את פיו מים ולא הסכים להסביר כלום, ורק ביקש שגם אנו נאסוף בקבוקי זכוכית ריקים - כי יש לו שימוש חשוב לעשות בהם... חצר ביתנו התמלאה בשקי בד גדולים - עמוסים בבקבוקים וצנצנות ריקים, והערימה גבהה

מיום ליום, יחד עם פליאתנו שגדלה מיום ליום.

מספר חודשים חלפו, ובאחד מן הימים נזכרנו בצער: היום בערב שמעון מתחתן, אך לנו אסור ללכת לחתונה, שאינה מתנהלת לפי כללי ההלכה.

שעת אחר הצהרים מאוחרת. ליד הבית חנתה מונית ארוכה (למי שזוכר - המוניות של אותם ימים היו ארוכות בעלות שבעה מושבים). והנה אבא יוצא ובא מהחצר ומעמיס שקים על המונית, משנגמר המקום בתוך המונית - סייע הנהג לאבא לקשור שקים על גג המונית. לאחר שעה ארוכה של העמסת שקים, נדחף אבא לתוך המונית, כשהוא מתעלם משאלתנו: "אבא, לאיפה אתה נוסע?" גם את אמא לא היה ניתן לשאול כלום, היא ישבה על כסא במטבח ובדמעות אמרה תהילים, פרק אחר פרק ללא הפסקה.

התעוררנו בשעת ליל מאוחרת, מקול צעקתה של אמא: "ה' ירחם! מה הם עשו לך?!" לא האמנו למראה עינינו: אבא נכנס לבית כשהוא נשען על מקל, זב דם ופצוע מכף רגל ועד ראש. והוא לוחש לאמא בעיניים בורקות: "היה שווה!"

אך אבא כדרכו נשאר שומר סוד, ולא הסכים לגלות מאומה. והתעלומה רק גדלה וגדלה! רק לאחר שבוע הבנו מה קרה... להפתעתנו התברר שאבא, לא רק שהגיע לחתונה, אלא שעוד הכין עבורה 'הפתעה' מיוחדת...

המונית עמוסת הבקבוקים נכנסה בעד השער הפתוח של הקיבוץ - ונעצרה בסמוך לדלת האחורית של אולם השמחות. הנהג דומם מנוע. מבעד לחשיכה נשמעה קול נגינת התזמורת. הנהג יצא וחזר לאחר מספר רגעים, הכניס את ראשו לרכב ודיווח: "הריקודים מתחילים ממש עוד מעט".

אבא יצא מהרכב כשהוא גורר שק גדול במיוחד לעבר פתח האולם, והמתין לתחילת הריקודים. והנה קמים המשתתפים ממקומותיהם ופוצחים בריקוד עליז. לרגע הזה המתין...

בעוד הקהל רוקד בערבוביה, התפרץ למעגל הריקודים אדם כפוף, כיפה גדולה לראשו, כשהוא גורר אחריו שק גדול. החתן לא האמין למראה עיניו: "אבא בא להשתתף בחתונה!" אך אבא לא בא כדי לאחל לבנו בכורו מזל טוב... מהשק נשלפו בזה אחר זה בקבוקים וצנצנות, והוטחו על רצפת האולם, כששברי הזכוכית נתזים בינות לרגלי הרוקדים, שנסו בבהלה.

"אבא, תפסיק, ככה אי אפשר לרקוד! אנשים יכולים להיפצע!" - זעק החתן. אך האבא המשיך לרוקן את השק, ולאחריו שק נוסף. הריקודים הופסקו, ואבא החל לזעוק בקול גדול: "מוטב שיפצעו הרגליים - מאשר יפצעו הנשמות בריקודים אסורים!"

בשלב זה ניגשו כמה מבני הקיבוץ וניסו להרחיק את אבא... אך הוא נאחז בחוזקה בשק הגדול - כשהוא ממשיך לנפץ עוד ועוד כלי זכוכית. תגרה פרצה במקום, והבחורים החסונים כילו את זעמם על גופו הכחוש, תוך שהוא ממשיך לזעוק: "תפצעו אותי, העיקר לא תרקדו ריקודים אסורים".

רק לאחר תחנוני החתן, עזבו הגברתנים את אבא כשהוא חבול כולו! אבא המשיך לשכב מדמם על רצפת האולם, כשהוא ממשיך



הכלה נרעשה. עולם היהדות היה רחוק לה מאד, אך היא בחכמתה הבינה היטב, שאם אדם מן השורה מתנהג בצורה כזו, ומוכן להיפצע ולהסתכן עבור כך - הרי שמדובר במשהו חשוב באמת! וכך, מתוך סקרנות להבין לעומק את מעשיו של חמיה - החלה אט אט לברר את עומקם של דברים, עד שנכספה נפשה לחזור לדרך ישראל סבא, כשהיא סוחפת אחריה את בעלה לחזור לדרך אבותיו.

כיום שמעון הינו אדם נכבד המקדיש רוב עתותיו ללימוד התורה, כשהוא רווה נחת ממשפחתו הצועדת בדרך התורה בקדושה וטהרה!

(גיליון 'פיקודך דרשתי')

לפזר ו'להרקיד' ברגליו את שברי הזכוכית ולמנוע כל אפשרות לרקוד... משהסתיים שק אחד, הגניב לו ידידו נהג המונית שקים נוספים, שבמהרה נופצה תכולתם ארצה... רק כשהסתיימה החתונה, זחל לכיוון המונית ושב לביתו, כשהוא מדמם כמעט בכל חלקי גופו!

לאחר החתונה רצתה הכלה להבין: "האם אבא שלך לוקה בנפשו?" אולם שמעון הבהיר לה כי אביו אדם מיושב מאד בדעתו! הכלה דרשה הסבר למעשיו של חמיה הטרי... ושמעון נאלץ להסביר לה באריכות על קדושתו של עם ישראל - שעברה במסירות נפש מדור לדור, וכי כל מעשיו של אביו היו כדי למנוע תערובת אסורה.

## בעניינא דיומא - תשעה באב

**שעון זה שהיה שייך לחוזה מלובלין מראה במחוגיו ומבשר שהנה חלף עוד רגע בדרך אל הגאולה, והנה מתקרבת העת של הנה זה עומד אחר כתלינו, לכן קולו של השעון הזה משרה שמחה**



**לקט אמרים מתוך 'שפת חיים' לכ"ק אדמו"ר מ'תולדות משה', על גלות, גאולה ונחמה • מיוחד לתשעה באב**

### עד מחר יבוא המשיח

שח הגאון רבי יוסף חיים זוננפלד זצ"ל רבה של ירושלים, שפעם היה שכשאחד שאל את חברו למעשיו למחר, נענה לו חברו - "מחר כבר יבוא המשיח". "ואם לא יבוא", שאל החבר. "חלילה, אל תפתח פה לשטן", השיב לו הלה בבהלה.

### להתעלות בעבודת הציפיה

וידוע שכל ימיו היה ה'חפץ חיים' עסוק בגאולה העתידה, ועמל לצפות ולהשתוקק אליה בכל ליבו. וכך מספרים שכאשר רבי איסר זלמן מלצר פגש את החפץ חיים לאחר מספר שנים שלא נפגשו. התפלא רבי איסר זלמן לראות כיצד התעלה החפץ חיים בעבודת הציפיה לגאולה באותן שנים שלא ראהו. גם מסופר שלעת זקנתו של ה'חפץ חיים' הייתה שמיעתו לקויה והיה מבקש מאנשי ביתו שיסכיתו לשמוע האם נשמע קול הקורא על הגאולה ואז יזדרזו להעירו.

### בכף הקלע למען הגאולה

ה'ישמח משה' אמר לעת זקנותו כי לא האמין שיגיע לגיל כה מבוגר ועדיין לא יזכה לראות בגאולה. והיה פעם בעת ההקפות בהושענא רבא, אמר - "רבש"ע אנא תגיע כבר קץ תשועתך כביכול, ואל תחשוב בי שאני חושש גם לטובתי, אדרבה, הנני מוכן שלא תהיה לנפשי ח"ו כל פדות וגאולה, מוכן אני להיקלע בכף הקלע ולהתענות בכל העינויים, ובלבד שלא יהיה צער לשכינה (רמתיים צופים, א"ר, פ"ד א"ז).

### הבחור שצריך בדיקה

וכדי לסבר את האוזן בדבר זה עד היכן הדברים מגיעים, יש לנו ללמוד ממה שאמר ה"חתם סופר" על בחור אחד שלא נתן קולו בבכי בעת אמירת תיקון חצות בשיבתו הרמה, שצריך לבדוק אחריו, האם לא נחמץ חלילה.

### להתעלף מרוב צער

מספרים כי הגאון רבי יהושע לייב דיסקין בכל ימי שהותו בירושלים לא התפלל יותר מפעמיים על יד הכותל המערבי משום שצערו היה כה גדול, עד כי כאשר היה שב לביתו משם, היה נופל ומתעלף מרוב תוגה וצער. ואף כשהיה רואה את הכותל מרחוק היו זולגות מעיניו דמעות מרוב צער ויגון.

### אברכים שכאלה

מסופר כי פעם היה הרה"ק רבי שלמה מקארלין אצל הרה"ק בעל התניא, היה זה בתשעה באב והלכו שני הצדיקים לבית הכנסת לשמוע מגילת איכה ולומר קינות. בביהכ"ס ישב החסיד המפורסם רבי שמואל מונקעס מגדולי חסידיו של בעל התניא. וברצונו של רבי שמואל שלא ירבו מדי בעצב מפני הסכנה השליך בובקע"ס על הקהל, ואחד מהם פגע ברבי שלמה, נענה האורח הרה"ק ואמר - בגלל אברכים כאלה חרב הבית. ולמחרת יצאו שני הצדיקים לטייל בין עצי היער, והנה הבחינו ברבי שמואל העומד עטוף בטליתו ושופך כמים ליבו בדבקות והשתפכות הנפש, נענה רבי שלמה ואמר - בזכות אברכים כאלה יבוא המשיח.

מסופר על הרה"ק הסבא קדישא מראדושיץ שנסע פעם עם חסידיו ועל אם הדרך התאכסן בבית אכסניה. מיד בהיכנסו לחדר שהוכן לו, התמלא הסב"ק בשמחה עצומה שהלכה והתגברה ככל ששהה בחדר.

ברצותו להבין את פשרו של דבר, קרא לבעל האכסניה וחקרו מנין לו השעון התלוי על קיר החדר. השיב בעל האכסניה כי פעם התאכסן כאן יהודי צדיק בשם רבי יוסף ומאחר שלא היה בידי לשלם עבור האירות, נתן בידי את השעון הזה. נענה הסב"ק ואמר - אכן נודע הדבר, הלא היה זה הרה"ק

רבי יוסף מטורטשין בנו של רבינו הקדוש החוזה מלובלין, וכעת מבין אני את פשר השמחה - כי בדרך כלל משרה קולו של השעון עצבות, שהרי הוא מראה כי עתותיו ושנותיו של האדם הולכים ואוזלים ומתקרב הוא ליום מיתתו.

אולם שעון זה שהיה שייך להחוזה מלובלין מראה במחוגיו ומבשר שהנה חלף עוד רגע בדרך אל הגאולה, והנה מתקרבת העת של הנה זה עומד אחר כתליו, לכן קולו של השעון הזה משרה שמחה רבתי, כה גדול היה אצלו הענין של צפיה לישועה עד שהשפיע הדבר עם הדומם, וזה ללמדנו בא כמה גדול כוחה של מחשבה טובה כמו שהיא משפיעה על המקום שבו שרוי ועל הדומם.

גלות וגאולה

## מהרה ייבנה המקדש: אילו ברכות נברך בקבלת פני משיח צדקנו?



### הלכתא למשיחא - מאת הרה"ג רבי יצחק יעקב פוקס שליט"א

ובאים כולם ונופלים על פניהם לפני משיח ולפני ישראל ואומרים ונהיה לך ולישראל לעבדים."

ד. "ברוך אתה... שהחיינו וקיימנו והגיענו לזמן הזה" - דורות רבים מחכים ומצפים ושואלים: אימתי קא אתי, ולא גרע ממי שלא ראה פני חברו 30 יום.

והוסיף מרן הגרש"ז אויערבך זצ"ל: ואין לכלול ברכה ב' וברכה ג' יחד, ולומר "ברוך שחלק מחכמתו ומכבודו ליראיו, שזהו שינוי ממטבע שטבעו חכמים בברכות, ורק במקום שצירפו חכמים בעת תקנת הברכות להזכיר בחתימה שתי ברכות, כמו בברכת מעין שלש, למי שאכל מזונות ושתה יין, כולל בברכתו "על המחיה ועל הכלכלה ועל הגפן ופרי הגפן". אבל לא כשהברכות עניינים שונים.

הערה: בספר "שער העין" עמ' ש"צ, כתב שבוודאי על עצם השמועה שתגיע לכל אחד מישראל "הנה משיח בא", עוד בטרם יחזו בו עין בעין, נברך "ברוך... הטוב והמטיב", שמברכים על טובה הבאה בשותפות לרבים (שו"ע רכ"ג, ב), ואין לך טובה גדולה מזו, שבא לציון גואל, ויתרומם ויתנשא כבוד הקב"ה בעולם. ומסתפק שם אם לאחר ברכת "הטוב והמטיב" יברכו שוב על ראייתו "שהחיינו".

#### ברכה חמישית

בספר "לב חיים" [פלאג'י] ח"ב סי' מ"ב: "ונראה שמברכים בביאת המשיח ברכת 'גואל ישראל' - אשר גאלנו מגלות המר הזו, וכסדר שתקנו בסוף ההגדה 'ונודה לך שיר חדש על גאולתנו ופדות נפשנו', ומברכים 'גאל ישראל', כמו כן יהיה

בש"ת "מנחת שלמה" (סוף ח"א) למרן הגרש"ז אויערבך זצ"ל הובאו דברי הגה"צ רבי שמואל הומינר זצ"ל שכתב כך:

ד' יתברך יזכנו מהרה לקבל פני משיח, ונברך אי"ה ארבע ברכות:

א. "ברוך אתה... חכם הרזים" - שבוודאי יהיו שם 60 ריבוא ישראל, וכהנה וכהנה עד אין מספר, שיתקבצו אלפים ורבות לקבל פני משיח. ונפסק בשולחן ערוך רכ"ד, ה: "הרואה ששים ריבוא אדם ביחד, אם הם מישראל - חייב לברך ברוך... חכם הרזים". וביאור הברכה: בשש מאות אלף מישראל, כלולים כל הפרצופים וכל הדעות הקיימים בעולם, ולכן ניתנה תורה לס' ריבוא, והקב"ה יודע מה בלב כל אלו האוכלוסין, כנאמר "היוצר יחד לבם, המבין אל כל מעשיהם". ועל זה מברכים "חכם הרזים".

ב. "ברוך אתה... שחלק מחכמתו ליראיו" - שהרי תשבי יתרץ קושיות ובעיות, וילמד תורה להמונים בירושלים, ותהיה חוכמתו גדולה עד מאוד, כנאמר בישעי' י"א: "ונחה עליו רוח ד', רוח חכמה ובינה".

ג. "ברוך אתה... שחלק מכבודו ליראיו" - מדרש תהלים כ"א, א: רבי חנינא בשם רבי אחא אמר מהו "והייתה מנוחתו כבוד"? שהוא נותן לו, למלך המשיח מן הכבוד של מעלה. "הוי בעוזך ישמח מלך".

## "שאלו הרבי רבי אלימלך מיד עם כניסתו לחדרו, 'האם יודע אתה מי הוא האיש השפל והגרוע ביותר בעיר לעלוב?'"



מעובד מתוך שיחת קודש לכ"ק אדמו"ר מ'תולדות משה' שליט"א, שהודפסה בקונטרס 'שפת חיים', מאמר 'לא יראה לך המין'

התשובה המיוחלת?

אלא שהיה הרה"ק רבי דוד זיע"א איש אמת, ולא רצה לענות את התשובה הזאת עד שהרגיש שהיא אכן נכונה ומדייקת במאת האחוזים, ולכן שב לביתו ורק לאחר שמצא מעלות בכל אחד מבני העיר, והגיעה למסקנה שהן גדולות ממעלותיו שלו, הגיע לכלל הבנה אמיתית ופנימית שהוא האיש הגרוע ביותר בכל העיירה, ויכול היה לשוב אל הרבי כדי להשיבו דבר על שאלתו.

ומסתבר שכוונתו בזה היתה, שכל זמן שהאדם מחשיב את עצמו, וחושב שהוא יותר חשוב וטוב מחבריו, אז הוא רואה את המגרעות והמומים של חבריו ועסוק הוא בביטול השני, ואינו יכול לדמות הצורה ליוצרה לעשות לו טובה, ולא זו אף זו שגם קשה לו לדונו לכף זכות.

אבל אם מבטל האדם את כל ישותו בבחינת 'אין', שיודע בבירור שהוא וכל כוחותיו וכל מה שיש לו מאת ה' הם, ומרגיש בעצמו קטן ושפל מכולם, אז יתחיל לדבר טוב על השני לראות את המעלות של השני, תהיה זו אהבת חנינם אמיתית, ואז אדרבה לומד הוא מחברו את הטוב שבו, ואף דן אותו לכף זכות, שהרי לא יתכן שחברו נתכוון לדבר חובה.

וכשמגיע לדרגה כזאת, כל העולם מתקיים על ידו, וכמו שאמרו [חולין פט.]. "אמר רבי אבהו אין העולם מתקיים אלא מי שמשים עצמו כמו שאינו שנאמר ומתחת זרועו עולם" וברש"י שם "שהכל דורסים עליו והוא זרועו של עולם". אי לזאת כל בעל נפש יחוש לעצמו, להתאמץ בכל כוחו להתנהג בענווה יתירה, ולראות רק את הטוב שבחברו, ואז תשרה הברכה בכל ענייניו.

מספרים על הרה"ק רבי דוד מלעלוב זצוק"ל שבשעה שנסע אל הרבי ר' אלימלך מליזענסק זי"ע, להתקבל אצלו כתלמיד מן המנין, שאלו הרבי רבי אלימלך מיד עם כניסתו לחדרו, "האם יודע אתה מי הוא האיש השפל והגרוע ביותר בעיר לעלוב?".

השתומם רבי דוד מהשאלה ולא השיב דבר לשאלת הרבי, ומאחר ולא ידע את התשובה שילחו הרה"ק רבי אלימלך זיע"א בחזרה לביתו, מבלי שקיבלו כתלמיד מן המניין.

לאחר ששב לביתו הפך הרה"ק רבי דוד מלעלוב בדעתו במשך תקופה מסוימת, בניסיון להבין ולרדת לשורש העניין, מה התכוון הרבי בשאלתו זאת, עד אשר עלתה בדעתו להבין את עומק כוונתו, כי על האדם להקטין את עצמו לאין המוחלט, כי בלי זה אינו יכול לדבק אליו יתברך, וגם הוא יתברך אינו מדבק את עצמו אליו, כי כל איש אשר בו מום לא יקרב, ואינו יכול לקרב את עצמו אליו, ואין אני והוא יכולים לדור בעולם.

כאשר הגיע רבי דוד מלעלוב להכרה זו, קם ונסע שנית לליז'ענסק, ויהי כאשר עמד לפני הרבי רבי אלימלך זיע"א, פנה ואמר: עכשיו אני יודע כבר מיהו זה האיש הגרוע ביותר בעירי שהרבי שאל אודותיו - זהו אני בעצמי...

מששמע הרה"ק רבי אלימלך את תשובתו, תיכף ומיד קיבלו כתלמיד מן המנין.

כשמספרים את המעשה הזה, נוהגים להוסיף שהרי רבי דוד מלעלוב בוודאי הבין מיד את כוונתו של הרבי רבי אלימלך, ובוודאי ידע שעליו להשיב שהוא האיש הגרוע מכולם, ומדוע היה צריך לשוב ליבתו ולהפוך בדעתו הנה והנה עד שהעלה את

# להתחיל את היום ברגל ימין

חוויה רוחנית מדי יום אצלך בחייל

הלכה, סיפורים, רעיונות, ווארטים ועוד... אקטואלי ומרתק  
הצטרפו בחינם לאלפי מנויים, שלחו מייל לכתובת:

[dirshu@dirshu.co.il](mailto:dirshu@dirshu.co.il)

הפורתח  
בכל יום..

המייל היומי של 'דרשו'.



# בלילה שלפני הניתוח עשה רבינו לעצמו חשבון הנפש על מה עשה לו ד' ככה. ואז האירו עיניו... מיד קם ועשה מעשה נועז - חמק בחשאי את בית החולים, לקח מונית ונסע לבית מדרשו בתל אביב...

כשסיפר רבנו את המעשה, הוסיף ואמר כי יש ללמוד מכך יסוד גדול: אם עושים חשבון הנפש כראוי, אפשר לתקן ולהציל

למשנהו וחזק היטב את הקלף לעצי חיים.  
[לימים כשרבנו סיפר את המעשה, ציין שהדבר היה כרוך במאמץ רב ובמסירות נפש ממש, כי היה צריך לגלול את כל הס"ת בעצמו מצד אל צד ללא עזרה של מאן דהוא, כי לא רצה להעיר את בנו אדמו"ר מזוטשקא זצ"ל שהתגורר בקומה של עזרת הנשים או את אחד המקורבים שישן בביתו].  
לאחר מכן הכניס את הס"ת לארון הקודש ושב לבית החולים תשוש באפיסת הכוחות, ובביטחון ובאמונה רבה בריבון כל עולמים, כי בעזרתו יתברך סרה הגזירה.  
ויהי למחרת, כאשר באו להכין אותו לניתוח, אמר רבנו לר' נתן ברכר כי לא ירשה להתחיל בהכנות לניתוח עד שלא יערכו שוב צילומים והערכה רפואית מחודשת. ר' נתן הפעיל את קשריו לערוך שוב את הבדיקות והצילומים, ונדהמו כולם לראות כי מספיק למרוח כמה משחות וכן לחבוש את רגליו עם תחבושות אלסטיות, וכן שיקפיד ללכת הרבה.  
רק לאחר מכן סיפר רבנו את המעשה, כשהוא מוסיף שמכך יש ללמוד יסוד גדול ועיקר, שאם עושים חשבון הנפש כראוי וכנכון, אפשר לתקן ואפשר להציל.

(באר בשדה)

היה זה בשנת תשל"ח, בעת שרבנו הרה"ק רבי יצחק אייזיק מזוטשקע זצוק"ל היה מאושפז בבית החולים הדסה בתל אביב, עקב מחלה שסבל ממנה רבות ברגליו. הרב נתן ברכר ז"ל שהיה ממתפללי בבית מדרשו בשכונת יד אליהו בתל אביב והיה מחשובי העסקנים בענייני רפואה בבית חולים זה, דאג להביא רופאים ופרופסורים מומחים שבדקו את רגליו, ואחרי הבדיקות קבעו פה אחד שאין מנוס מלנתח אותו ולקטוע את רגליו.  
רבנו החל בתהליך ההכנה לניתוח, ובלילה שלפני הניתוח עשה לעצמו חשבון הנפש, שאם הקב"ה הביא עליו גזירה זו, אין להרהר אחריה ח"ו, אך כן הרהר רבות במחשבתו הק' על מה עשה לו ד' ככה.  
ואז האירו עיניו ועלה במחשבתו, שהיות ובבית מדרשו יש ספר תורה אשר עצי החיים רופפים ומשום כך נמנעו מלקרוא בו, והיות ש"זה ספר תולדות האדם", על כן היות ונתרשלו בתיקון הס"ת - גם כאן מידה כנגד מידה...  
מיד קם רבנו ועשה מעשה נועז. בחשאי עזב את בית החולים בלי שירגישו בכך הרופאים, לקח מונית ונסע לבית מדרשו בתל אביב, נכנס לביהמ"ד והוציא את הס"ת, לקח מהארגז של כורך הספרים בביהמ"ד את המחט והחוט, גלל את הס"ת מצד אחד

\* שיעורים מקוצרים על הדף היומי

\* דף היומי בהלכה - 5 דקות ביום

\* ווארטים וסיפורים מיוחדים לפרשת השבוע

\* סיפורי צדיקים ותוכניות מיוחדות

**הכל במקום אחד**

קו השיעורים של 'דרשו' 4992\* או 077-2222-666



## האם מותר להלשין על אדם הנוהג ברכבו באופן שמסכן אחרים?



הצטרפו אלינו ללימוד היומי בספר 'חפץ חיים'

להתמנות לרואה חשבון ממשלתי הממונה על בדיקת ספרי חשבונות, שאם מוצא חריגה או העלמה עליו לדווח לשלטונות - באגרות משה כתב שמותר, כיון שגם אם לא יקבל על עצמו את התפקיד יהיה אחר שיבצע זאת, ונמצא שלא הזיק את אותו אדם בכך שקיבל את המשרה; וכיון שעיקר עבודתו היא רק לבדוק את פנקסי החשבונות שיהיו נכונים, ורק לפעמים מוצא מעלימי מס, וגם כשבא לעיין בפנקסים יש לו לתלות שהדיווחים נכונים, כי הנתבע מצהיר בפניו שהכל נכון - לכן אינו נחשב בזה כמזיק בעצם עבודתו; וכשכבר מצא אחד שפשע, הרי הוא כבר אנוס ומוכרח לדווח את האמת, וגם חייב לדווח מחמת שמינוהו לצורך כך, ויש בזה חילול ה'.

ובשו"ת שבט הלוי כתב שמעיקר הדין מותר ואינו נחשב מוסר, כיון שהמס נכלל בוודאי בגדר דינא דמלכותא דינא, וגם מה שמוסר אותו לרשויות הוא כיון שהוא ממונה על כך מטעמים ונכלל בדינא דמלכותא - אך לכתחילה ראוי שלא לקבל משרה כזאת על עצמו, כי גם מסירה בהיתר אינה משנת חסידים.

בסעיף הנלמד היום (כלל ח' סעיף יב) כתב ה'חפץ חיים' כי לשון הרע על ישראל בפני נכרים חמור יותר מלשון הרע על ישראל בפני ישראל, כי מלבד בזיון כבוד ישראל וחילול ה', נגרמת בזה רעה גדולה יותר, כי הנכרי ממחר להאמין לדברי הגנאי יותר מאשר ישראל.

בביאורים ומוספים מרחיבים בסעיף זה בדיני 'מסירה', ומביאים אופנים שונים שבהם מותר למסור יהודי לשלטונות, כגון הרגיל להכות את הבריות, ואי אפשר להינצל ממנו באופן אחר. וכן, הנוהג ברכבו באופן שמסכן אחרים - כתב המנחת יצחק שאחר שבי"ד התרו בו והזהירו אותו, מותר ואף מצוה למוסרו לשלטונות, משום שנחשב כרודף, וכ"כ בשו"ת תשובות והנהגות. ודעת הגר"נ קרליץ שאם בדרך כלל הוא זהיר אין למוסרו, אפילו אם בפעם הזו היה הדבר בפשיעה, אך אם מצוי שאינו זהיר יש למוסרו, והכל לפי הענין. וכן הבא לקבל רשיון נהיגה והראיה שלו אינה טובה, דעת הגר"ע יוסף שחייבים לדווח עליו, כדי שלא יפגע באחרים.

דקה מתוקה - 60 שניות מרתקות על הדרך היומי

## מה השייכות בין 'זה אלי ואנוהו' האמור בשירת הים להידור במצוות?



סוכה דף יא

זה אלי ואנוהו - התנאה לפניו במצוות

הטראומה שהיתה בהם לאחר כל העינוי שעברו במצרים. וכמו שסיפר הרה"ג רבי יצחק זילברשטיין שבמלחמת המפרץ הוא ראה יהודי שכאשר היה שומע את האזעקה היה פורץ בזעקה 'הגרמנים באים... הגרמנים באים...' לפי האמור מוכח כי בקריעת ים סוף עם ישראל ראו כיצד הקב"ה 'מהדר' בהצלתם ובריפוי נפשי אישי לכל אחד ואחד מהם, ולכן הרגישו צורך להודיע ולהכריז 'זה אלי ואנוהו', כשם שהוא הידר בהצלתנו גם אנו צריכים לדאוג להדר במצוות שאנו עושים. (גליון 'מתוק מדבש')

בחז"ל דרשו על הפסוק שאמרו בני ישראל בשירת הים 'זה אלי ואנוהו', ודרשו חז"ל (סוכה יא:): התנאה לפניו במצוות, סוכה נאה, לולב נאה, ציצית נאה. ויש לשאול כיצד נכנס ענין ההידור במצוות בשירת הים? ומבאר הגר"א דונר דומ"ץ לונדון (הובא ב'חשוקי חמד') נפלא על פי הפסוק 'וירא ישראל את מצרים מת על שפת הים'. ודרשו במכילתא שראו במיתתם כאשר הקב"ה הורה לשרו של ים לפלוט את המצריות אל שפת הים, ושם כל יהודי ראה את המצרי שעינה ושיעבד אותו, מת לנגד עיניו. הסיבה לכך היתה כדי להסיר מכל יהודי מעם ישראל את



## האם מותר לכתחילה לישון בסוכה מתחת לשולחן?

ונחלקו הפוסקים אם דין זה הוא מדאורייתא או מדרבנן; ולמעשה, אם אין אפשרות אחרת, יש להעדיף שינה בסוכה תחת שולחן גבוה על פני שינה בבית, כיון שבשינה תחת השולחן יתכן שמקיים את המצוה לפחות מדאורייתא.

[שו"ע תרכו, א, משנ"ב א-ג, ושעה"צ ס"ק א; ביאורים ומוספים דרשו, 1-3]

כחלק ממצוות הישיבה בסוכה, מצוה מדאורייתא לישון בסוכה. ומותר לישון בסוכה תחת שולחן או מיטה אשר גובה החלל שתחתיהם פחות מעשרה טפחים (80-96 ס"מ, לשיטות השונות), אך אם גובה החלל שתחתיהם עשרה טפחים ויותר - הישן תחתיהם לא יצא ידי חובתו, כיון שהשולחן והמיטה נחשבים כ'אוהל' בפני עצמם, והישן תחתיהם אינו נחשב כישן בסוכה.

## חדר שינה שבסוכות הופך לסוכה - האם צריך לאחור החג לקבוע בו את המזווה מחדש?



הפנימי; ויש חולקים, וכן המנהג, אך גם הרוצה להחמיר בדבר, לא יברך על קביעת המזווה מחדש.

וכמו כן, באופן שיש חדר חיצוני המוביל אל חדר זה שעושים בו את הסוכה - יש אומרים שבמקרים מסוימים צריך להעביר את המזווה לצד השני, למשך ימי החג; אך לא נהגו כן.

[משנ"ב תרכו, כא; ביאורים ומוספים דרשו, 27]

סוכה פטורה ממזווה, מפני שהיא דירת עראי. ואף חדר החייב בכל ימות השנה במזווה, אשר מסירים את גגו והוא משמש כסוכה - פטור בימי החג ממזווה, משום שהדיוור בסוכה בימות החג, נחשב כעראי, ולא כחלק מדיוור הקבע של כל השנה. ויש שהורו, שלאחר החג צריך לקבוע את המזווה מחדש בחדר

## הרוח העיפה את הסכך ביום טוב - האם מותר לבקש מגוי להניחו בחזרה?



ויש מגדולי האחרונים שהעיד על עצמו, שאף כשאירע לו שהסכך עף ברוח - למרות שלא היתה לא אפשרות סבירה לסוכה חלופית, והעדר סוכה היה מסב לו צער גדול ביום טוב - לא אבה לבקש מגוי לסכך ביום טוב; אך כשהגוי נקרא על ידי אחרים לעשות זאת, לא מחה בידו, ואף ישב בסוכה וברך עליה.

[שו"ע תרכו, ג, ומשנ"ב כ; ביאורים ומוספים דרשו, 24]

אדם שנאנס ולא בנה סוכה בערב החג, או שהרוח העיפה את הסכך מעל גבי סוכתו בחג עצמו, ואין לו סוכה לשבת בה - יש אומרים שמותר לו לבקש מגוי לבנות עבורו סוכה ביום טוב; אולם, אדם שפשע ולא בנה סוכה, הסתפקו הפוסקים אם מותר לו לבקש מגוי לבנותה ביום טוב; ובבין השמשות של יום טוב, מותר לו לבקש מגוי לבנותה.

\* הפוסקים דנים בנוגע לסוכה העומדת בחצר בנין מגורים, ומעליה מתוחים חבלי כביסה של השכנים בקומות העליונות, או שבולטים מעליה סורגי החלונות שבקומות העליונות - אם יש להחשיב את כל שטח החבלים או הסורגים כסכך פסול. והרוצה להחמיר בדבר, יכול להכשיר את הסוכה לכל הדעות, על ידי הנחת סכך כשר על גבי החללים שבין חבלי הכביסה או חלקי הסורג.  
\* מעיקר הדין, מותר לבנות סוכה תחת גג נפתח, או גגון מתקפל, ולאחר מכן לפתוח את הגג או לקפל את הגגון. אולם, יש מהאחרונים שהחמירו בדבר, ויש להחמיר כדבריהם אף בדיעבד.

מה שלמדנו לפני מאה ימים:

## מתי שרר חושך בעולם במשך שלושה ימים חוץ מב'מכת חושך'?



בנוגע לט' בטבת, רבותינו ז"ל לא גילו לנו מה אירע בו, אך כבר כתבו ראשונים ש'נמצא הסוד' - שבתאריך זה נפטרו עזרא הסופר ונחמיה בן חכליה. וכן מופיע בסליחות לעשרה בטבת של בני אשכנז, שבתשעה בחודש נפטר עזרא הסופר. אולם, בסליחות של בני ספרד, נאמר שעזרא הסופר נפטר בעשרה בטבת. וכתבו אחרונים, שאף לדעה זו, קבעו את התענית על פטירת עזרא הסופר בתשעה בטבת, ולא בעשרה בטבת, משום שבעשרה בטבת כבר נקבעה תענית לכל ישראל, ולא יהיה ניכר שמתענים בו גם על פטירת הסופר.

בשולחן ערוך הובאו, על פי דברי חכמינו ז"ל והקדמונים, עשרים ואחד תאריכים שבהם ראוי להתענות, בשל פטירת צדיקים, ואירועים אחרים, שאירעו בהם. שנים מתוך תאריכים אלו, הם ח' וט' בטבת, אשר יחד עם עשרה בטבת, הקבוע לכל ישראל לתענית משום שבו החל המצור על ירושלים לפני חורבן בית המקדש, הם יוצרים שלושה ימי תענית רצופים. בח' בטבת, תורגמה התורה ליוונית לפי דרישת תלמי מלך יוון, ואז שרר חושך בעולם במשך שלושת הימים הנ"ל.

[שו"ע תקפ, ב, ומשנ"ב יג; ביאורים ומוספים דרשו, 8]

הלוח היומי

## ט' אב | הרה"ק רבי יעקב יצחק ב"ר אברהם אליעזר הלוי איש הורוויץ זי"ע, החוזה מלובלין



יארצייט:

תקס"ז: רבי מאיר ב"ר שלמה זלמן שיף זצ"ל אב"ד פפד"מ בעל 'דרך אניה'  
תקע"ה: הרה"ק רבי יעקב יצחק ב"ר אברהם אליעזר הלוי איש הורוויץ זי"ע, החוזה מלובלין

077-2222-666 או \*4992

קו השיעורים של 'דרשו' - לחייג, ללמוד, לדעת





החמור שמטייל בסלון של הבית...

הגה"צ רבי ניסים יגן אמר: אילו היו מוציאים את אבא שלכם מהבית ומשליכים אותו לרחוב, במקומו היו מכניסים חמור שהיה עושה את צרכיו בסלון, ובמיטה שלו היו משכיבים כלב, מה הייתם עושים? הרי הייתם משתוללים, בוכים, צועקים!!! והנה, הוציאו את הקב"ה מביתו ובמקום זאת הכניסו חמורים!!! גויים הנחשבים כחמורים!!! נו?? האם מישוהו מאתנו משתולל? בוכה? צועק? לא, אנחנו לא מרגישים שהוציאו אותנו, ואת אבא שלנו מהבית, ולכן איננו כואבים!!

(נתיבי אור ערך גאולה עמ' קטז)

נשתדל להכניס בלבנו כאב וצער עמוק על כבוד ה' המחולל ועל כך שהמקום המקודש ביותר נעשה מעון לגויים וטמאים, ונועק בתפילה מעומק הלב שנוכה במהרה לבנין בית המקדש

\* שיעורים מקוצרים על הדף היומי

\* דף היומי בהלכה - 5 דקות ביום

\* ווארטים וסיפורים מיוחדים לפרשת השבוע

\* סיפורי צדיקים ותוכניות מיוחדות

**הכל במקום אחד**

קו השיעורים של 'דרשו' 4992\* או 077-2222-666

לתשומת לבכם: התמונות המוצגות כאן יש עליהם זכויות יוצרים ואין להשתמש בכל שימוש שהוא ללא היתר בכתב

העלון מופץ לזיכוי הרבים, אנא הימנעו מקריאה בשעת התפילה וקריאת התורה

דרשו | רח' הקבלן 45 ירושלים | 02-5609000 | לשאלות ופניות בכל נושא: dirshu@dirshu.co.il